

عنوان : آموزش قرآن ۳

تاریخ چاپ : ۱۳۷۷

موضوعات : قرآن , راهنمای آموزشی

این کتاب با استفاده از راهنمای معلم تدریس میشود.
ویژگی های این کتاب و برخی نکات درباره چگونگی آموزش آن

کتاب آموزش قرآن (۳) به دنبال دو کتاب قبلی از این مجموعه تقدیم می شود . مطالعه راهنمای معلم کتاب آموزش قرآن (۱) و (۲) به منظور آشنایی با مبانی ، اصول و روش آموزش این مجموعه از کتابها کاملا ضروری است

اینک به دنبال مطالب گذشته توضیحاتی درباره این کتاب و شیوه آموزش آن ارائه می شود .

۱- هفت درس اول شامل ۱۴ سوره کتاب آموزش قرآن (۲) می باشد . این درس به کمک استماع نوار و به شیوه ای که در کتاب راهنمای معلم (۱) و (۲) بیان شده است ، با توجه به میزان آمادگی قرآن آموزان حداکثر تا پایان ثلث اول سال تحصیلی باید یادآوری و تمرین شود . قرآن آموزان علاوه بر یادآوری حفظ و قرائت سوره ها و نیز نکات مربوط به روخوانی آیات ، در هر درس در قسمت « با قرآن آشنا شویم » با معنای برخی از کلمات و آیات سوره ها آشنا شده یا مطالب تازه ای درباره این سوره ها می آموزند و نیز به دنبال سوره انشراح شعر « سختی و آسانی » را خوانده و از حفظ می کنند ؛ همچنین برخی نکات مربوط به قرائت را به شرح زیر فرامی گیرند .

الف - چگونگی وقف آخر آیات . قرآن آموزان فرامی گیرند که حرکات آبی رنگ آخر آیات را نخوانند .

ب - آشنایی با نام و شکل همزه (ء) .

ج - آشنایی با تنوین (ـُ - ـٌ - ـٍ) .

د - چگونگی وقف کلماتی که دارای تنوین هستند . قرآن آموزان فرامی گیرند که حرکات تنوین آبی رنگ را نخوانند . در مورد تنوین نصب (ـِ) الف وقف توپر نوشته شده است و با توضیحات ارائه شده ، قرآن آموزان تنوین آبی رنگ (ـِ) را نمی خوانند ولی الف وقف را می خوانند .

شایان ذکر است که معلمان و مربیان محترم درباره این نکات باید از بیان هرگونه توضیح اضافی کاملاً پرهیز کنند .

۲- در این دروس ، تمرینها و پرسشهایی آمده است که باید در زمان مناسب از قرآن آموزان پرسش شده و یا به کمک آنها حل شود . ضمناً برخی از پرسشها درباره مطالبی است که در کتاب آموزش قرآن (۲) آمده است . معلمان و مربیان محترم در صورت نیاز می توانند به این کتاب مراجعه کنند

۳- درس هشتم ، داستان « حرف های آسمانی » است . در این داستان جاذبه های بی مانند و فو العاده قرآن در قالب داستان مستندی بیان شده است . این داستان پس از آموزش سوره مبارکه قدر آمده است تا قرآن آموزان بتوانند به طور غیر مستقیم تحول و انقلاب عظیم روحی و روانی را که به دنبال نزول قرآن در میان اعراب پدید آمده بود ، تا حدودی درک کنند .

این داستان و سایر داستانهای کتاب را باید دانش آموزان از رو بخوانند

۴- درسهای نهم تا دوازدهم که شامل سوره های ماعون ، تکاثر ، ادیات و قارعه است تا پایان ثلث دوم سال تحصیلی ، به کمک نوار و به شیوه های قبلی آموزش داده می شود . در این دروس دانش آموزان دو داستان « یاری نیازمندان » و « صبح پیروزی » را از رو می خوانند . داستان اول بازگو کننده سنت همه معصومین علیهم السلام در کمک به محرومان می باشد . لزوم دستگیری از نیازمندان در سوره ماعون تذکر داده شده است و از این جهت این داستان می تواند توضیحی برای سوره ماعون باشد . همچنین داستان « صبح پیروزی » شأن نزول سوره عادیات است . معلمان و مربیان محترم برخی نکات ضروری این دو داستان و نیز مطالب مربوط به سوره قارعه را برای دانش آموزان توضیح می دهند .

قرآن آموزان در این چهار درس با برخی نکات جدید مربوط به قرائت به شرح زیر نیز آشنا می شوند .

الف - چگونگی قرائت « ی » کوچک در برخی از کلمات ، مانند :

لِرَّيِّهِ \bar{N} لِرَّيِّهِ

ب - چگونگی وقف کلماتی که در آخرشان « ة » و یا « و » کوچک است . قرآن آموزان فرامی گیرند که در این موارد تنها نقطه های « ة » و یا « و » کوچک را که به رنگ آبی هستند ، نخوانند .

۵- درسهای سیزدهم تا پانزدهم که شامل سه سوره زلزال ، هُمَزَه و ضُحی می باشد در ثلث سوم به کمک نوار و به شیوه های قبلی آموزش داده می شود . در این دروس دانش آموزان داستان « بهترین هدیه » را به دنبال سوره همزه از رو می خوانند . این داستان ، گناه و زشت بودن مسخره کردن دیگران را نشان می دهد این امر با آیه اول سوره همزه مرتبط است . معلمان و مربیان محترم باید برخی نکات ضروری و نیز مطالب مربوط به سوره زلزال و سوره ضحی را برای دانش آموزان توضیح دهند .
ضمناً دانش آموزان به دنبال سوره ضحی شعر « بهترین نعمت » را خوانده و حفظ می کنند .

۶- پرسشها و تمرین های هر درس به شیوه های معمول پرسش و حل می شوند و دانش آموزان موفق به شکل مناسب مورد تشویق قرار گرفته و با افراد ضعیف تر نیز بیشتر کار می شود . توصیه می گردد مطالب هر ثلث به شیوه مناسب شفاهی یا کتبی از دانش آموزان پرسش شود . همچنین می توان از مطالب کتاب در مسابقات مختلف قرآن و یا مسابقات عمومی فرهنگی نیز استفاده کرد .

بسیار مناسب است پیش از پایان سال تحصیلی تمام ۲۱ سوره مجدداً یادآوری و تمرین شود تا همه قرآن آموزان بتوانند به سبک نوار آموزشی و به شیوه ترتیل تمام سوره ها را از حفظ یا از رو بخوانند و نیز مطالب « با قرآن آشنا شویم » را در هر درس به خوبی فرا گیرند .

آنچه در این کتاب می خوانید

اول	سوره های حمد و ناس... ۱۰
دوم	سوره های نصر و مَسَد... ۱۴
سوم	سوره های فلق و توحید... ۱۸
چهارم	سوره های کوثر و کافرون... ۲۱
پنجم	سوره های قریش و فیل... ۲۴
ششم	سوره های تین و انشراح... ۲۹
	شعر سختی و آسانی... ۳۲
هفتم	سوره های عصر و قدر... ۳۴
هشتم	حرف های آسمانی... ۳۷
نهم	سوره ماعون... ۴۱
	داستان یاری نیازمندان... ۴۲
دهم	سوره تکاثر... ۴۵
یازدهم	سوره عادیات... ۴۶
	داستان صبح پیروزی... ۴۷
دوازدهم	سوره قارعه... ۵۱
سیزدهم	سوره زلزال... ۵۴
چهاردهم	سوره هُمَزَه... ۵۶
	داستان بهترین هدیه... ۵۷
پانزدهم	سوره ضُحی... ۶۰
	شعر بهترین نعمت... ۶۲

با قرآن آشنا شویم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ به نام خداوند بخشنده مهربان

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ ستایش برای خداوند است

که پروردگار جهانیان است

بخشنده مهربان است

صاحب روز قیامت است .

إِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ (خدایا) تنها تو را می پرستیم

و تنها از تو کمک می خواهیم .

* * *

إِهْدِنَا ما را هدایت کن

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ما را به راه راست هدایت کن .

صِرَاطَ الَّذِیْنَ راه کسانی که

صِرَاطَ الَّذِیْنَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ راه کسانی که به آنها نعمت دادی

غَیْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ نه (راه) غضب شدگان

وَلَا الضَّالِّیْنَ و نه (راه) گمراهان .

* * *

قرآن راه مستقیم را به ما نشان می دهد .

راه مستقیم، عبادت خدای یگانه و راه پیامبران است .

پرسش :

۱- در سوره حمد ، چه کسی را سپاس و ستایش می کنیم ؟

۲- در این سوره ، از خداوند چه می خواهیم ؟

۳- راه راست ، راه چه کسانی است ؟

G تمرین اول : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- نَعْبُدُ : می پرستیم کمک می خواهیم۲- اِهْدِنَا : ما را ببخش ما را هدایت کن۳- صِرَاط : راه راست۴- ضَالِّينَ : گمراهان هدایت شدگان

G تمرین دوم : ترجمه کامل آیات سوره حمد را بنویسید .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مَالِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ

اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ

صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ

غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ

وَلَا الضَّالِّیْنَ

با قرآن آشنا شویم

همان طور که می دانید سوره نصر درباره یکی از پیروزی های بزرگ مسلمانان یعنی فتح مکه و بیرون کردن بت پرستان از خانه خداست .

خداوند در این سوره به پیامبر و مسلمانان مژده می دهد که به دنبال تلاش و پایداری ایشان ، دین خدا پیروز می شود و مردم گروه گروه به دین خدا ایمان می آورند .

خداوند از پیامبر و مسلمانان می خواهد که به شکرانه این پیروزی ها خدا را سپاس و ستایش کنند .

* * *

پرسش :

- ۱- سوره مسد در باره کدام يك از دشمنان پیامبر سخن گفته است ؟
- ۲- سوره مسد در باره سرانجام این دشمن پیامبر چه می گوید ؟
- ۳- سوره نصر در باره کدام يك از پیروزی های مسلمانان است ؟
- ۴- خداوند در سوره نصر ، به شکرانه پیروزی مسلمانان ، از آنها چه

می خواهد ؟

با قرآن آشنا شویم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بِهِ نَامُ خَدَاوْنِدِ بَخْشَنْدِه مَهْرَبَانَ .
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ بگو او خدای یگانه است .
 اللّٰهُ الصَّمَدُ خداوند بی نیاز است .
 لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ فرزند ندارد و فرزند کسی نیست .
 وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗوْ كُفُوًا اَحَدٌ و هیچ کس همانند و همتای او نیست .
 * * *

G تمرین اول : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنیید .

- ۱- قُلْ : نگو بگو
 ۲- هُوَ : تو او
 ۳- رَبِّ : پروردگار جهانیان
 ۴- فَلَقْ : غروب آفتاب سپیده صبح

G تمرین دوم : ترجمه کامل آیات سوره توحید را بنویسید .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ.....
 اللّٰهُ الصَّمَدُ.....
 لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ.....
 وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗوْ كُفُوًا اَحَدٌ.....

با قرآن آشنا شویم

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ بگو ای کافران !

لَا أَعْبُدُ نمی پرستم

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ نمی پرستم آنچه را شما می پرستید .

* * *

همه پیامبران ، مردم را به پرستش خدای یگانه دعوت می کردند
و از پرستش غیر خدا باز می داشتند .

پرسش :

۱- سوره کوثر درباره کدام يك از نعمت های خداوند به پیامبر
سخن گفته است ؟

۲- در سوره کافرون ، خداوند از قول پیامبر ، به کافران چه می گوید ؟

۳- پیامبران مردم را به چه چیز دعوت می کردند و از چه چیز
باز می داشتند ؟

G تمرین : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- کوثر : نعمت فراوان پاداش

۲- لَا أَعْبُدُ : نمی پرستم می پرستم

با قرآن آشنا شویم

این سوره درباره قبیله قریش است . پیامبر ما حضرت محمد صلی الله علیه و آله نیز از این قبیله بودند . قبیله قریش در سرزمین مکه زندگی می کردند . این سرزمین محلّ تولّد پیامبر اکرم و ظهور اسلام است . از زمانی که حضرت ابراهیم به دستور خداوند ، خانه کعبه را بنا کرد ، سرزمین مکه از قداست و احترام خاصی برخوردار شد .

خداوند ، خانه کعبه و سرزمین مکه را از تمام خطرهای حفظ می نمود . از این رو وقتی که ابرهه می خواست کعبه را ویران کند ، خداوند با فرستادن پرندگانی سپاه او را نابود کرد .

قبیله قریش در سرزمین مکه و در پناه کعبه ، با آرامش زندگی می کردند . آنها برای تجارت ، در تابستان به شام و در زمستان به یمن سفر می کردند و از این راه ثروت زیادی به دست می آوردند .

در این سوره ، خداوند نعمت های فراوان خود را به قریش یادآوری می کند و از آنها می خواهد که به شکرانه این نعمت ها پروردگار کعبه را عبادت کنند پروردگاری که به خاطر وجود پیامبر اکرم و خانه کعبه ، آنها را از گرسنگی و ترس نجات داد .

پرسش :

- ۱- قبیله قریش در چه سرزمینی زندگی می کرد ؟
- ۲- محلّ تولّد پیامبر اکرم و ظهور اسلام کجاست ؟
- ۳- سرزمین مکه از چه زمانی قداست و احترام خاصی پیدا کرد ؟
- ۴- قبیله قریش برای تجارت به کجا سفر می کردند ؟
- ۵- خداوند در برابر نعمت های خود ، از قبیله قریش چه می خواهد ؟

با قرآن آشنا شویم

قَطْعاً	إِنَّ
بِأ	مَعَ
قَطْعاً بِأَسْخَتَى	إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ
قَطْعاً ، بِأَسْخَتَى آسَانَى اسْت .	إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

* * *

سختی و آسانی

شاخه خشکیده لوزان می شود

نوبت فصل زمستان می شود

خوب می دانند آری ، شاخه ها

بعد از این سرما ، بهاران می شود

کارهای مشکل و دوران سخت

عاقبت يك روز آسان می شود

سختی و آسانی و اوج و فرود

هر دو تا با هم نمایان می شود

این سخن حق است چون معنای آن
همینوا* با حکم قرآن می شود

علی رضا علیزاده

* همینوا : هم آواز ، هم صدا

پرسش :

- ۱- خداوند در سوره تین به چه چیزهایی سوگند یاد کرده است ؟
- ۲- يك داستان از سختی های پیامبر اکرم یا امامان معصوم بگویید

و توضیح دهید که چگونه خداوند پاداش تلاش ها و سختی های

آنها را داده است ؟

G تمرین اول : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- مَعَ : از با

۲- عُسْر : راحتی سختی

۳- یُسِر : □ آسانی □ دشواری

& تمرین دوم : شعر را حفظ کنید .

با قرآن آشنا شویم

إِنَّا	قَطَعْنَا
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ	قَطَعْنَا مَا أَنْزَلْنَا فَرَسْتَادِيم
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ	قَطَعْنَا مَا أَنْزَلْنَا (قُرْآنَ رَا)

در شب قدر فرو فرستادیم .

خداوند قرآن را در شب قدر برای پیامبر اکرم فرو فرستاده است .

* * *

پرسش :

- ۱- از سوره عصر چه می آموزیم ؟
- ۲- خداوند در چه شبی قرآن را برای پیامبر اکرم فرستاده است ؟
- ۳- شب قدر در چه ماهی قرار دارد ؟

G تمرین : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

- ۱- اِثًا : □ ما □ قطعاً ما □
 ۲- اَنْزَلْنَاهُ : □ آن را فرو فرستادیم □ آن را خواندیم □
 ۳- فِی : □ از □ در □
 ۴- لَیْلَةً : □ شب □ روز □

درس هشتم حرف های آسمانی

مرد بت پرست آهسته کفش هایش را پوشید و به اطراف نگاه کرد تا دشمنان پیامبر او را نبینند . او تصمیم گرفته بود در تاریکی شب به نزدیکی خانه پیامبر برود و صدای قرآن خواندن او را از نزدیک بشنود . وقتی از پیچ کوچه گذشت چند نفر از بت پرستان ثروتمند مگه را دید که با هم صحبت می کردند .

یکی از آنها می گفت : من شنیده ام بعضی از مردم شب ها برای شنیدن صدای محمد ، به نزدیکی خانه او می روند ، ما باید جلوی این کار را بگیریم .

دیگری می گفت : من تا حالا سه نفر را شلاً زده ام ، باز هم اگر ببینم کسی به آن جا رفته است سخت او را تنبیه می کنم !
 آن مرد آرام آرام از آنها فاصله گرفت و بدون آن که او را ببینند در تاریکی شب ناپدید شد او می خواست هر طور شده در آن شب خود را به نزدیک خانه پیامبر برساند و سخنان او را با گوش خود بشنود .

از خانه پیامبر صدای دلنشینی به گوش می رسید . آنچه پیامبر می خواند مثل صدای جویبار لطیف بود . آن مرد چشم هایش را بست و خوب گوش کرد . حرف ها آن قدر زیبا و عمیق بود که او احساس کرد سخنان پیامبر او را به سوی آسمان می برد . با خودش گفت : هرگز يك انسان نمی تواند سخنانی این چنین بگوید !
چشم هایش را باز کرد و به آسمان خیره شد ، ماه می درخشید

و ستارگان چشمک می زدند . مرد بت پرست از جایش بلند شد و زیر لب گفت : با آن که برآستی نمی دانم او پیامبر است یا نه ، اما این حرف ها چیزی جز حرف های آسمانی نیست !

ناگهان به یاد دوستان بت پرست خود افتاد ، به اطرافش نگاه کرد و در تاریکی کوچه ، سایه هایی را دید . با شنیدن آیات قرآنی ترسش فرو ریخته بود . بلند شد و به سوی سایه ها رفت . چند نفر با صورت های پوشیده در گوشه ای نشسته بودند . به طرف آنها رفت و گفت : شما این جا چه می کنید ؟ آیا شما هم برای شنیدن سخنان خدا از زبان محمدّ به این جا آمده اید ؟ !

صدایی در تاریکی به گوش رسید : آری ! صدای او را شنیدیم ،

به همه خدایان سوگند که هرگز سخنی این چنین نشنیده ایم !
مرد بت پرست نزدیک تر رفت و پارچه روی صورت یکی از آنها را برداشت و او را شناخت . ناگهان هر دو به یکدیگر خیره شدند .

مرد بت پرست گفت : من از ترس شما پنهانی به این جا آمده ام .
دوستش گفت : ما هم پنهانی آمده ایم .
حالا چند مرد در کنار هم ایستاده بودند و از یکدیگر

نمی ترسیدند . یکی از آنها گفت : دوستان آیا شما هم حقیقتی بزرگ را
در سخنان محمد احساس می کنید ؟
همه با هم پاسخ دادند : آری !

پرسش :

- ۱- مرد بت پرست در تاریکی شب قصد انجام چه کاری را داشت ؟
- ۲- بت پرستان ثروتمندی را که او در راه دید با هم چه می گفتند ؟
- ۳- مرد بت پرست پس از شنیدن آیات قرآن از زبان پیامبر اکرم

چه گفت ؟

- ۴- مردان بت پرست پس از شناختن یکدیگر در مورد آیاتی که از
پیامبر شنیده بودند چه گفتند ؟

با قرآن آشنا شویم

از سوره همزه می آموزیم که مسخره کردن و عیب جویی گناه
بزرگی است .

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ وای بر هر عیب جوی مسخره کننده !

بهترین هدیه

هوا گرم بود . بسیاری از مردم مدینه برای شنیدن سخنان پیامبر در مسجد جمع شده بودند . پیامبر اکرم از مردم خواسته بودند برای جنگی که در پیش است هر کس به هر اندازه که می تواند کمک کند . مردم از پیر و جوان آمده بودند تا کمک های خود را به پیامبر تقدیم کنند .

قیس از مسلمانان فقیر مدینه بود . او نیز دوست داشت در این کار شریک باشد ، ولی چیزی برای کمک کردن در خانه نداشت . پس از کمی فکر کردن ، چند خرمای نارس را در دستمال تمیزی پیچید و به سوی مسجد به راه افتاد .

وقتی قیس به نزدیک مسجد رسید ، یکی از مردان ثروتمند مدینه او را دید و با تمسخر گفت : آهای قیس ! در دستمال چه داری ؟ طلا و جواهر آورده ای ؟ ! بعد هم با صدای بلند خندید .

همه به قیس نگاه کردند ، او از خجالت سرخ شده بود . در حالی که سرش را به زیر انداخته بود وارد مسجد شد و در گوشه ای نشست .

پیامبر اکرم در کنار منبر نشسته بودند . مردم یکی یکی به نزد پیامبر می رفتند و هدیه های خود را به ایشان تقدیم می کردند .

قیس با خودش فکر کرد اگر من هدیه ام را به نزد پیامبر ببرم دیگران مرا مسخره خواهند کرد . او بسیار ناراحت بود . لحظه ها

به سختی می گذشت . ناگهان سایه پیامبر را بالای سرش احساس کرد بی اختیار از جای خود بلند شد و هدیه خود را به پیامبر داد .

همه به قیس نگاه می کردند . پیامبر به مردم نگاه کردند و فرمودند :
هدیه قیس ، بهترین هدیه ها در نزد خداوند است . آنها که او را مسخره
کردند ، گناه بزرگی انجام داده اند . خداوند مسخره کنندگان را دوست
ندارد .

پرسش :

- ۱- چرا مردم مدینه در مسجد جمع شده بودند ؟
- ۲- قیس چه کسی بود و چرا ناراحت شده بود ؟
- ۳- چه کسی قیس را مسخره کرد و به او چه گفت ؟
- ۴- وقتی قیس هدیه خود را به پیامبر اکرم تقدیم کرد
ایشان چه فرمودند ؟
- ۵- پیامبر اکرم درباره کسانی که قیس را مسخره کرده بودند چه
فرمودند؟

تمرین : سوره هُمَزَه را مانند نوار يك بار از رو و يك بار از حفظ
بخوانید .

با قرآن آشنا شویم

سوره قارعه از برپایی قیامت سخن می گوید .

خداوند در این سوره می فرماید مردم در روز قیامت به دو گروه
تقسیم می شوند .

گروه اول کسانی هستند که کارهای نیک کرده اند و زندگی بسیار
شاد و خوبی در بهشت خواهند داشت .

گروه دوم کسانی هستند که کارهای نیک نکرده اند و در بهشت
جای نخواهند داشت .

* * *

پرسش :

- ۱- سوره قارعه درباره چه چیزی سخن می گوید ؟
- ۲- مردم در قیامت به چند دسته تقسیم می شوند و باهم چه تفاوتی دارند ؟

& تمرین اول : سوره قارعه را مانند نوار يك بار از رو و يك بار از
حفظ بخوانید .

G تمرین دوم : در جای خالی کلمه مناسب بنویسید .

فَأَمَّا مَنْ مَوَازِيئُهُو فَهُوَ فِي عَيْشَةٍ

.....

با قرآن آشنا شویم

فَمَنْ پس هرکس

فَمَنْ يَعْمَلْ پس هرکس انجام دهد

مِثْقَالَ ذَرَّةٍ به اندازه ذره ای

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا پس هرکس به اندازه ذره ای

کار خوب انجام دهد

يَرَهُ (پاداش) آن را می بیند .

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا وَ هَر كَس بَه اَن دَا زَه ذَرَّه اِی

کار بد انجام دهد

یَرَهُ (پاداش) آن را می بیند .

* * *

& تمرین اول : سوره زلزله را مانند نوار يك بار از رو و يك بار

از حفظ بخوانید .

G تمرین دوم : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- خَیْر : بد خوب

۲- شَرٌّ : بد خوب

با قرآن آشنا شویم

وَ اَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

ای پیامبر نعمت های خدا را بازگو کن

خداوند پیامبر را بسیار دوست داشت و به ایشان نعمت های بسیاری داده بود . در این سوره خداوند بعضی از نعمت های خود به پیامبر را یادآوری می کند و از ایشان می خواهد که به شکرانه این

نعمت ها از یتیمان و درماندگان دستگیری کند و همیشه یادآور این نعمت ها باشد .

* * *

بهترین نعمت

ای خدای بزرگ و بی همتا***خالق کوه و جنگل و دریا
روشنی ستارگان از توست***هم زمین و هم آسمان از توست
نعمتت ای خدا فراوان است***بهترین نعمت تو قرآن است
داده ای ، ای خدا به ما همه چیز***دوستت دارم ای خدای عزیز
مرتضی امیری

پرسش :

- ۱- « وَ أَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ » یعنی چه ؟
- ۲- سوره ضحی درباره چه چیزی سخن گفته است ؟
- ۳- خداوند از پیامبر می خواهد که به شکرانه نعمت هایی که به او

داده است چه کند ؟

& تمرین اول : سوره ضحی را مانند نوار يك بار از رو و يك بار از حفظ بخوانید .

& تمرین دوم : شعر را حفظ کنید .

صبح پیروزی

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ در مسجد نشسته بودند . مردی صحرا نشین نفس زنان از راه رسید و نزد پیامبر آمد و با ناراحتی گفت : ای پیامبر خدا ! عده ای در بیابانهای اطراف مدینه جمع شده اند و می خواهند به مدینه حمله کنند .

پیامبر اکرم با دقت به حرف های آن مرد گوش کردند و پس از لحظه ای فکر کردن فرمودند : به مردم بگویید در مسجد جمع شوند . مسلمانان دست از کار کشیدند و دسته دسته به سوی مسجد به راه افتادند .

پیامبر اکرم بر منبر رفتند و آنچه را که مرد صحرا نشین گفته بود برای مردم تعریف کردند . گروهی از مردم با شنیدن این ماجرا ، خود را برای جنگ آماده کردند . پیامبر در حالی که از آمادگی مسلمانان شاد بودند ۸۰ نفر را برای جنگ فرستادند . این گروه از مسلمانان نتوانستند دشمن را شکست دهند و پس از چند روز به مدینه بازگشتند .

مسلمانان چند بار دیگر نیز به جنگ با این گروه رفتند اما باز هم بدون پیروزی به مدینه بازگشتند . پیامبر اکرم چند روزی صبر کردند آنگاه حضرت علی علیه السلام را فراخواندند و به ایشان فرمودند : اینک تو را برای جنگ به سوی آنها می فرستم !

حضرت علی علیه السلام و گروهی از مسلمانان آماده شدند تا

به سوی دشمن حرکت کنند . رسول خدا دست های خود را به سوی آسمان بلند کرده و برای حضرت علی و همراهانش بسیار دعا کردند . حضرت علی و همراهانش برای این که دشمن نتواند آنها را ببیند راهی سخت و دشوار را انتخاب کردند . شب ها در زیر نور ماه حرکت می کردند و روزها خود را پنهان می ساختند . يك شب به هنگام سپیده صبح به نزدیکی دشمن رسیدند ، بر آنها حمله کردند و با یاری خداوند پیروز شدند .

پیامبر اکرم در مدینه منتظر نتیجه جنگ بودند . در این حال فرشته وحی ، سوره عادیات را بر پیامبر نازل کرد . پیامبر این سوره را در نماز صبح خواندند و فرمودند : فرشته وحی با آوردن این سوره ، پیروزی حضرت علی و سپاه او را به من مژده داد .

مسلمانان وقتی از زبان پیامبر نوید این پیروزی را شنیدند بسیار شادمان شدند . چند روز بیشتر نگذشت که همه مسلمانان برای استقبال از سپاه پیروز حضرت علی به بیرون شهر رفتند . رسول خدا وقتی حضرت علی را دیدند ، به ایشان فرمودند : خدا و رسول او از تو راضی هستند .

حضرت علی علیه السلام از شو دیدار پیامبر و پیروزی سپاه اسلام اشک می ریختند . آنگاه همه با خیالی راحت و دلی شاد به سوی مدینه بازگشتند .

پرسش :

- ۱- مرد صحرا نشین به پیامبر اکرم چه گفت ؟
- ۲- پیامبر اکرم پس از شنیدن سخنان مرد صحرا نشین چه کردند ؟
- ۳- چند نفر از مسلمانان برای جنگ از مدینه خارج شدند و نتیجه جنگ چه شد ؟
- ۴- پیامبر اکرم چه کسی را برای پیروزی کامل بر دشمنان ، به سوی آنها فرستادند ؟
- ۵- پیامبر اکرم همراه مردم برای استقبال چه کسانی از مدینه خارج شدند ؟
- ۶- پیامبر اکرم پس از دیدن حضرت علی به ایشان چه فرمودند ؟

با قرآن آشنا شویم

خداوند در سوره ماعون می فرماید مسلمانان واقعی کسانی هستند که یتیمان و نیازمندان را یاری می کنند و برای رضای خدا نماز خود را به خوبی می خوانند .

* * *

یاری نیازمندان

ابراهیم سایه مردی را دید که با کوله باری در زیر نور ماه پیش می رفت . از خود پرسید : این مرد کیست و در این وقت شب به کجا می رود ؟ ناگهان از پشت سر صدایی شنید ، برگشت و دوستش را دید .

آن دو پشت سر مردی که کوله بار بر دوش داشت ، به راه افتادند

و با تعجب دیدند که بسته های نان و خرما را در مقابل خانه یتیمان و نیازمندان می گذارد .

آنچه ابراهیم و دوستش می دیدند ، برای آنها بسیار جالب بود . خیلی دوست داشتند بدانند این فرد کیست که در تاریکی شب این چنین به یاری نیازمندان آمده است . خوب نگاه کردند ، ناگهان چهره نورانی امام هشتم را در تاریکی شب شناختند . آری آن مرد حضرت امام رضا علیه السلام بود .

ابراهیم به دوستش گفت : این شیوه همه امامان است که به دور از چشم دیگران به نیازمندان کمک می کنند .

دوست ابراهیم که از دیدن امام هشتم به هیجان آمده بود گفت : پدر بزرگوار ایشان نیز همین طور بود . شب ها ، ناشناس به در خانه فقیران می رفت و غذا و پول برای آنها می برد ، به طوری که آنها نمی دانستند چه کسی این کار را انجام می دهد . این راز بزرگ پس از شهادت ایشان برای مردم روشن شد .

آری آن شب ابراهیم و دوستش با چشمان خود دیدند که امام رضا علیه السلام مانند پدران بزرگوار خود چگونه در شب تاریک دور از چشم مردم به یاری نیازمندان و محرومان می روند .

پرسش :

- ۱- ابراهیم و دوستش پشت سر چه کسی به راه افتادند ؟
 - ۲- آن مرد در شب تاریک برای چه کاری از خانه بیرون آمده بود ؟
 - ۳- وقتی که ابراهیم و دوستش ، آن مرد را شناختند ، چه گفتند ؟
- درس اول

قرائت و حفظ سوره حمد

- ۱ - بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 - ۲ - الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ
 - ۳ - الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 - ۴ - مٰلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ
 - ۵ - اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ
 - ۶ - اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ
 - ۷ - صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ
- غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ

وَلَا الضَّالِّیْنَ

- ۱ - حروف توخالی را نمی خوانیم و صدای قبل از آنها را به بعد از آنها می چسبانیم ، مانند : یَوْمِ الدِّیْنِ ، اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمِ
- ۲ - صداهاى _ _ _ را که در آخر آیه ها به رنگ آبی است نمی خوانیم . مانند : رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

رَبِّ الْعَالَمِیْنَ	رَبِّ الْعَالَمِیْنَ
اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ	اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ	وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ

قرائت و حفظ سوره ناس

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

۲ - مَلِكِ النَّاسِ

۳ - اِلٰهِ النَّاسِ

۴ - مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

۵ - الَّذِیْ یُوسَّوْسُ فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ

۶ - مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

۱ - کلمه های دارای الف کوچک را بخوانید .

اللّٰه ، الرَّحْمٰن ، لِله ، اِلٰه

۲ - کلمه های دارای کاف بی سرکج را بخوانید .

مَلِكِ ، اِيَّاكَ ، مَلِكِ

۳ - این کلمه دارای تِ گرد را بخوانید .

مِنَ الْجِنَّةِ

درس دوم

قرائت و حفظ سوره نصر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَ الْفَتْحُ

۲ - وَ رَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ

فِي دِیْنِ اللّٰهِ أَفْوَاجًا

۳ - فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَ اسْتَغْفِرْهُ

۴ - إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

۱ - صدایِ راکه به رنگِ ابی است نمی خوانیم .

مانند : أفواجًا أفوجا

توآبًا توآبا

۲ - به این شکل « ء » همزه می گویند .

مانند آخر کلمه جاء

قرائت و حفظ سوره مَسَد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - ثَبَّتْ يَدَا اَبِي لَهَبٍ وَ ثَبَّ

۲ - مَا اَغْنٰی عَنْهُ مَالُهُ وَ مَا كَسَبَ

۳ - سَيَصْلٰی نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

۴ - وَ اَمْرًا تُهْوٰى حَمٰلَةَ الحَطْبِ

۵ - فِی جِیْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ

۱ - به صدای — — تُ تتوین می گویند .

مانند : نَارًا ، لَهَبٌ ، حَبْلٌ

۲ - صدای — را که به رنگ اَبی است ، نمی خوانیم .

مانند : لَهَبٌ لَهَبٌ

مَسَدٌ مَسَدٌ

۳ - کلمه های دارای واو کوچک را بخوانید .

اِثْمُو ، مَالُهُ ، وَ اَمْرًا تُهْوٰى

درس سوم

قرائت و حفظ سوره فلق

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

۲ - مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

۳ - وَ مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ

۴ - وَ مِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

۵ - وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ

کلمه های دارای صدای — را بخوانید .

غاسیق ، حاسید

قرائت و حفظ سوره توحید

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ

۲ - اللّٰهُ الصَّمَدُ

۳ - لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

۴ - وَلَمْ يَكُنْ لَهٗوْ كُفُوًا اَحَدٌ

۱ - صدای ُ راکه به رنگ آبی است ، نمی خوانیم .

مانند : اَحَدٌ اَحَد

۲ - این کلمه دارای صدای ُ را بخوانید : كُفُوًا

درس چهارم

قرائت و حفظ سوره کافرون

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ

۲ - لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ

۳ - وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

۴ - وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ

۵ - وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

۶ - لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِىَ دِیْنِ

این کلمه دارای صدای «ء» را بخوانید : عَابِدٌ

قرائت و حفظ سوره کوثر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكُوْثِرَ

۲ - فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

۳ - اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ

این کلمه دارای همزه را بخوانید : شَانِئَكَ

درس پنجم

قرائت و حفظ سوره قریش

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - لِیْلَافٍ قُرَیْشٍ

۲ - اِیْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّیْفِ

۳ - فَلِیَعْبُدُوْا رَبَّ هَذَا الْبَیْتِ

۴ - الَّذِیْ اَطْعَمَهُمْ مِنْ جَوْعٍ

وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ

این کلمه دارای همزه را بخوانید : ءَامَنَهُمْ

حفظ و قرائت سوره فیل

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - اَلَمْ تَرَ کَیْفَ فَعَلَ رَبُّکَ بِاَصْحَابِ الْفِیْلِ

۲ - اَلَمْ یَجْعَلْ کَیْدَهُمْ فِی تَضْلِیْلِ

۳ - وَ اَرْسَلَ عَلَیْهِمْ طَیْرًا اَبَابِیْلَ

۴ - تَرْمِیْهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّیْلِ

۵ - فَجَعَلَهُمْ کَعَصْفٍ مَّأْكُوْلٍ

۱ - کلمه های دارای صداهاى — را بخوانید .

طَیْرًا ، بِحِجَارَةٍ ، کَعَصْفٍ

۲ - این کلمه دارای همزه را بخوانید : مَأْكُوْلٍ

درس ششم

قرائت و حفظ سوره تین

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - وَ التّٰیْنِ وَ الزّٰیْتُونِ

۲ - وَ طُورِ سِیْنِیْنِ

۳ - وَ هٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِیْنِ

۴ - لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِیْ اَحْسَنِ تَقْوِیْمٍ

۵ - ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِیْنِ

۶ - اِلَّا الَّذِیْنَ ءَامَنُوا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

فَلَهُمْ اَجْرٌ غَیْرُ مَمْنُونٍ

۷ - فَمَا یُكَدِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّیْنِ

۸ - اَلِیْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِیْنَ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

یُكَدِّبُكَ ، ءَامَنُوا ، اَجْرٌ

قرائت و حفظ سوره انشراح

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ

۲ - وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ

۳ - الَّذِیْ اَنْقَضَ ظَهْرَكَ

۴ - وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

۵ - فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

۶ - اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

۷ - فَاِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ

۸ - وَ اِلٰی رَبِّكَ فَارْغَبْ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

لَكَ ، صَدْرَكَ ، عَنكَ ، وِزْرَكَ

ظَهْرَكَ ، ذِكْرَكَ ، اِلٰی ، رَبِّكَ

درس هفتم

قرائت و حفظ سوره عصر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - وَالْعَصْرِ

۲ - اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِیْ خُسْرٍ

۳ - اِلَّا الَّذِیْنَ ءَامَنُوْا

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

وَتَوٰصَوْا بِالْحَقِّ

وَتَوٰصَوْا بِالصَّبْرِ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

ءَامَنُوْا ، عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

تَوٰصَوْا ، بِالصَّبْرِ

قرائت و حفظ سوره قدر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ فِی لَیْلَةِ الْقَدْرِ

۲ - وَ مَا اَدْرَاکَ مَا لَیْلَةُ الْقَدْرِ

۳ - لَیْلَةُ الْقَدْرِ خَیْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ

۴ - تَنْزَلُ الْمَلَائِکَةُ وَ الرُّوْحُ فِیْهَا

بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ کُلِّ اَمْرٍ

۵ - سَلَامٌ هِیَ حَتّٰی مَطْلَعِ الْفَجْرِ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

لَیْلَةُ الْقَدْرِ ، اَلْفِ شَهْرٍ

تَنْزَلُ الْمَلَائِکَةُ ، حَتّٰی

درس نهم

قرائت و حفظ سوره ماعون

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- ۱ - اَرَآیْتَ الَّذِیْ یُكَدِّبُ بِالذِّیْنِ
- ۲ - فَذٰلِكَ الَّذِیْ یَدْعُ الْیَتِیْمَ
- ۳ - وَ لَا یَحْضُ عَلٰی طَعَامِ الْمِسْکِیْنِ
- ۴ - فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّیْنَ
- ۵ - الَّذِیْنَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ
- ۶ - الَّذِیْنَ هُمْ یُرَاعُوْنَ
- ۷ - وَ یَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ

۱ - این کلمه دارای همزه را بخوانید .

یُرَاعُوْنَ یُرَائُوْنَ

عو = ئو = او

۲ - این کلمه ها را با دقت بخوانید .

یُكَدِّبُ ، یَدْعُ ، یَحْضُ

درس دهم

قرائت و حفظ سوره تکاثر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- ۱ - اَلْهٰکُمْ التَّکٰثِرُ
- ۲ - حَتّٰی زُرْتُمْ الْمَقٰیِرَ
- ۳ - کَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ
- ۴ - ثُمَّ کَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ
- ۵ - کَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ عِلْمَ الْیَقِیْنِ
- ۶ - لَتَرُوْنَ الْجَحِیْمَ
- ۷ - ثُمَّ لَتَرُوْنَهَا عَیْنَ الْیَقِیْنِ
- ۸ - ثُمَّ لِنُسٰلِنَ یَوْمَیْذٍ عَنِ النَّعِیْمِ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

لَتَرُوْنَ ، لَتَرُوْنَهَا ، لِنُسٰلِنَ ، یَوْمَیْذٍ

درس یازدهم

قرائت و حفظ سوره عادیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- ۱ - وَ الْعَادِیَاتِ ضَبْحًا
- ۲ - فَالْمُورِیَاتِ قَدْحًا
- ۳ - فَالْمُغِیْرَاتِ صُبْحًا
- ۴ - فَأَثْرْنَ بِهِ نَقْعًا
- ۵ - فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا
- ۶ - إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ
- ۷ - وَ إِنَّهُ عَلٰی ذٰلِكَ لَشَهِیْدٌ
- ۸ - وَ إِنَّهُ لِحُبِّ الْخَیْرِ لَشَدِیْدٌ
- ۹ - أَفَلَا یَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِی الْقُبُورِ
- ۱۰ - وَ حُصِّلَ مَا فِی الصُّدُورِ
- ۱۱ - إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ یَوْمَیْذٍ لَّخَبِیْرٌ

۱ - کلمه های دارای « ی » کوچک را بخوانید .

بِیْهِ ، بِیْهِ ، لِرَبِّهِ ، لِرَبِّهِ

۲ - این کلمه ها را با دقت بخوانید .

لِحُبِّ ، بُعْثِرَ ، حُصِّلَ ، فِی الصُّدُورِ

درس دوازدهم

قرائت و حفظ سوره قارعه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- ۱ - الْقَارِعَةُ
- ۲ - مَا الْقَارِعَةُ
- ۳ - وَ مَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ
- ۴ - یَوْمَ یَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ
- ۵ - وَ تَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ
- ۶ - فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ
- ۷ - فَهُوَ فِی عِشَّةٍ رَاضِيَةٍ
- ۸ - وَ أَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ
- ۹ - فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ
- ۱۰ - وَ مَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ
- ۱۱ - نَارٌ حَامِيَةٌ

۱ - نقطه های آبی رنگ «ة» را نمی خوانیم ، مانند :

الْقَارِعَةُ	الْقَارِعَةُ	رَاضِيَةٍ	رَاضِيَةٍ
هَآوِيَةٌ	هَآوِيَهُ	حَامِيَةٌ	حَامِيَهُ

۲ - واو كوچك آبی رنگ را نمی خوانیم ، مانند :

مَوَازِينُهُ	مَوَازِينُهُ
--------------	--------------

درس سیزدهم

قرائت و حفظ سوره زلزال

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زُلْزَالَهَا

۲ - وَ أَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا

۳ - وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا

۴ - يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا

۵ - بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا

۶ - يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا

لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ

۷ - فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

۸ - وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

تُحَدِّثُ ، لِيُرَوْا ، ذَرَّةٌ

يَرَهُ يَرَهُ

درس چهاردهم

حفظ و قرائت سوره هُمَزَه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ - وَیَلُّ لَکُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ

۲ - الَّذِی جَمَعَ مَالًا وَ عَدَّهٗو

۳ - یَحْسَبُ اَنْ مَالهٗو اَخْلَدَهٗو

۴ - کَلَّا لَیُنْبَذَنَّ فِی الْحُطَمَةِ

۵ - وَ مَا اَدْرَاکَ مَا الْحُطَمَةُ

۶ - نَارُ اللّٰهِ الْمَوْقِدَةُ

۷ - الَّتِی تَطَّلِعُ عَلٰی الْاَفِیْدَةِ

۸ - اِنَّهَا عَلَیْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ

۹ - فِی عَمَدٍ مُّمدَّدةٍ

این کلمه ها را با دقت بخوانید .

عَدَّهٗ	عَدَّهٗو	لُمَزَةٍ	لُمَزَةٍ
حُطَمَهٗ	حُطَمَةِ	اَخْلَدَهٗ	اَخْلَدَهٗو
اَفِیْدَهٗ	اَفِیْدَةِ	مَوْقِدَهٗ	مَوْقِدَةُ
مُمدَّدهٗ	مُمدَّدةٍ	مُوَصَّدَهٗ	مُوَصَّدَةُ

درس پانزدهم

حفظ و قرائت سوره ضحی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- ۱ - وَالضُّحٰی
- ۲ - وَاللَّیْلِ اِذَا سَجٰی
- ۳ - مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰی
- ۴ - وَ لَ لْاٰخِرَةُ خَیْرٌ لِّكَ مِنَ الْاَوَّلٰی
- ۵ - وَ لَسَوْفَ یُعْطِیْكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰی
- ۶ - اَلَمْ یَجِدْكَ یَتِیْمًا فَاوٰی
- ۷ - وَ وَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدٰی
- ۸ - وَ وَجَدَكَ عَائِلًا فَاَغْنٰی
- ۹ - فَاَمَّا الْیَتِیْمَ فَلَا تُقْهَر
- ۱۰ - وَ اَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَر
- ۱۱ - وَ اَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّث

کلمه های دارای « ی » را بخوانید .

وَالضُّحٰی ، سَجٰی ، قَلٰی ، مِنَ الْاَوَّلٰی ،

فَتَرْضٰی ، فَاوٰی ، فَهَدٰی ، فَاغْنٰی

ویژگی های این کتاب و برخی نکات درباره چگونگی آموزش آن

کتاب آموزش قرآن (۳) به دنبال دو کتاب قبلی از این مجموعه تقدیم می شود . مطالعه راهنمای معلم کتاب آموزش قرآن (۱) و (۲) به منظور آشنایی با مبانی ، اصول و روش آموزش این مجموعه از کتابها کاملا ضروری است .

اینک به دنبال مطالب گذشته توضیحاتی درباره این کتاب و شیوه آموزش آن ارائه می شود .

۱- هفت درس اول شامل ۱۴ سوره کتاب آموزش قرآن (۲) می باشد . این درس به کمک استماع نوار و به شیوه ای که در کتاب راهنمای معلم (۱) و (۲) بیان شده است ، با توجه به میزان آمادگی قرآن آموزان حداکثر تا پایان ثلث اول سال تحصیلی باید یادآوری و تمرین شود . قرآن آموزان علاوه بر یادآوری حفظ و قرائت سوره ها و نیز نکات مربوط به روخوانی آیات ، در هر درس در قسمت « با قرآن آشنا شویم » با معنای برخی از کلمات و آیات سوره ها آشنا شده یا مطالب تازه ای درباره این سوره ها می آموزند و نیز به دنبال سوره انشراح شعر « سختی و آسانی » را خوانده و از حفظ می کنند ؛ همچنین برخی نکات مربوط به قرائت را به شرح زیر فرا می گیرند .

الف - چگونگی وقف آخر آیات . قرآن آموزان فرامی گیرند که حرکات

آبی رنگ آخر آیات را نخوانند .

ب - آشنایی با نام و شکل همزه (ء) .

ج - آشنایی با تتوین (ء - ء) .

د - چگونگی وقف کلماتی که دارای تتوین هستند . قرآن آموزان فرامی

گیرند که حرکات تتوین آبی رنگ را نخوانند . در مورد تتوین نصب (ء ا)

الف وقف توپر نوشته شده است و با توضیحات ارائه شده ، قرآن آموزان

تتوین آبی رنگ (ء) را نمی خوانند ولی الف وقف را می خوانند .

شایان ذکر است که معلمان و مربیان محترم درباره این نکات باید از بیان هرگونه توضیح اضافی کاملاً پرهیز کنند .

۲- در این دروس ، تمرینها و پرسشهایی آمده است که باید در زمان مناسب از قرآن آموزان پرسش شده و یا به کمک آنها حل شود . ضمناً برخی از پرسشها درباره مطالبی است که در کتاب آموزش قرآن (۲) آمده است . معلمان و مربیان محترم در صورت نیاز می توانند به این کتاب مراجعه کنند .

۳- درس هشتم ، داستان « حرف های آسمانی » است . در این داستان جاذبه های بی مانند و فو العاده قرآن در قالب داستان مستندی بیان شده است . این داستان پس از آموزش سوره مبارکه قدر آمده است تا قرآن آموزان بتوانند به طور غیر مستقیم تحول و انقلاب عظیم روحی و روانی را که به دنبال نزول قرآن در میان اعراب پدید آمده بود ، تا حدودی درک کنند .

این داستان و سایر داستانهای کتاب را باید دانش آموزان از رو بخوانند .

۴- درسهای نهم تا دوازدهم که شامل سوره های ماعون ، تکاثر ، عادیات و قارعه است تا پایان ثلث دوم سال تحصیلی ، به کمک نوار و به شیوه های قبلی آموزش داده می شود . در این دروس دانش آموزان دو داستان « یاری نیازمندان » و « صبح پیروزی » را از رو می خوانند . داستان اول بازگو کننده سنت همه معصومین علیهم السلام در کمک به محرومان می باشد . لزوم دستگیری از نیازمندان در سوره ماعون تذکر داده شده است و از این جهت این داستان می تواند توضیحی برای سوره ماعون باشد . همچنین داستان « صبح پیروزی » شأن نزول سوره عادیات است . معلمان و مربیان محترم برخی نکات ضروری این دو داستان و نیز مطالب مربوط به سوره قارعه را برای دانش آموزان توضیح می دهند .

قرآن آموزان در این چهار درس با برخی نکات جدید مربوط به قرائت به شرح زیر نیز آشنا می شوند .

الف - چگونگی قرائت « ی » کوچک در برخی از کلمات ، مانند :

لِرَبِّهِیَ \tilde{N} لِرَبِّهِیَ

ب - چگونگی وقف کلماتی که در آخرشان « ة » و یا « و » کوچک است . قرآن آموزان فرا می گیرند که در این موارد تنها نقطه های « ة » و یا « و » کوچک را که به رنگ آبی هستند ، نخوانند .

۵- درسهای سیزدهم تا پانزدهم که شامل سه سوره زلزال ، هُمَزَه و ضُحی می باشد در ثلث سوم به کمک نوار و به شیوه های قبلی آموزش داده می شود . در این دروس دانش آموزان داستان « بهترین هدیه » را به دنبال سوره همزه از رو می خوانند . این داستان ، گناه و زشت بودن مسخره کردن دیگران را نشان می دهد این امر با آیه اول سوره همزه مرتبط است . معلمان و مربیان محترم باید برخی نکات ضروری و نیز مطالب مربوط به سوره زلزال و سوره ضحی را برای دانش آموزان توضیح دهند .

ضمناً دانش آموزان به دنبال سوره ضحی شعر « بهترین نعمت » را خوانده و حفظ می کنند .

۶- پرسشها و تمرین های هر درس به شیوه های معمول پرسش و حل می شوند و دانش آموزان موفق به شکل مناسب مورد تشویق قرار گرفته و با افراد ضعیف تر نیز بیشتر کار می شود . توصیه می گردد مطالب هر ثلث به شیوه مناسب شفاهی یا کتبی از دانش آموزان پرسش شود . همچنین می توان از مطالب کتاب در مسابقات مختلف قرآن و یا مسابقات عمومی فرهنگی نیز استفاده کرد .

بسیار مناسب است پیش از پایان سال تحصیلی تمام ۲۱ سوره مجدداً یادآوری و تمرین شود تا همه قرآن آموزان بتوانند به سبک نوار آموزشی و به شیوه ترتیل تمام سوره ها را از حفظ یا از رو بخوانند و نیز مطالب « با قرآن آشنا شویم » را در هر درس به خوبی فرا گیرند .

آنچه در این کتاب می خوانید

درس	عنوان صفحه
اول	سوره های حمد و ناس... ۱۰
دوم	سوره های نصر و مَسَد... ۱۴
سوم	سوره های فلق و توحید... ۱۸
چهارم	سوره های کوثر و کافرون... ۲۱
پنجم	سوره های قریش و فیل... ۲۴
ششم	سوره های تین و انشراح... ۲۹
	شعر سختی و آسانی... ۳۲
هفتم	سوره های عصر و قدر... ۳۴
هشتم	حرف های آسمانی... ۳۷
نهم	سوره ماعون... ۴۱
	داستان یاری نیازمندان... ۴۲
دهم	سوره تکوین... ۴۵
یازدهم	سوره عادیات... ۴۶
	داستان صبح پیروزی... ۴۷
دوازدهم	سوره قارعه... ۵۱
سیزدهم	سوره زلزال... ۵۴
چهاردهم	سوره هُمَزَه... ۵۶
	داستان بهترین هدیه... ۵۷
پانزدهم	سوره ضُحی... ۶۰
	شعر بهترین نعمت... ۶۲

-۵-

با قرآن آشنا شویم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ به نام خداوند بخشنده مهربان

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ ستایش برای خداوند است

که پروردگار جهانیان است

بخشنده مهربان است

صاحب روز قیامت است .

إِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ (خدایا) تنها تو را می پرستیم

و تنها از تو کمک می خواهیم .

* * *

إِهْدِنَا ما را هدایت کن

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ما را به راه راست هدایت کن .

صِرَاطَ الَّذِیْنَ راه کسانی که

صِرَاطَ الَّذِیْنَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ راه کسانی که به آنها نعمت دادی

غَیْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ نه (راه) غضب شدگان

وَلَا الضَّالِّیْنَ و نه (راه) گمراهان .

* * *

قرآن راه مستقیم را به ما نشان می دهد .

راه مستقیم، عبادت خدای یگانه و راه پیامبران است .

پرسش :

۱- در سوره حمد ، چه کسی را سپاس و ستایش می کنیم ؟

۲- در این سوره ، از خداوند چه می خواهیم ؟

۳- راه راست ، راه چه کسانی است ؟

G تمرین اول : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- نَعْبُدُ : می پرستیم کمک می خواهیم۲- اِهْدِنَا : ما را ببخش ما را هدایت کن۳- صِرَاط : راه راست۴- ضَالِّينَ : گمراهان هدایت شدگان

G تمرین دوم : ترجمه کامل آیات سوره حمد را بنویسید .

..... بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

..... الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

..... الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

..... مَالِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ

..... اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ

..... اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ

..... صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ

..... غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ

..... وَ لَ الضَّالِّیْنَ

با قرآن آشنا شویم

همان طور که می دانید سوره نصر درباره یکی از پیروزی های

بزرگ مسلمانان یعنی فتح مکه و بیرون کردن بت پرستان از خانه خداست .

خداوند در این سوره به پیامبر و مسلمانان مژده می دهد که به دنبال تلاش و پایداری ایشان ، دین خدا پیروز می شود و مردم گروه گروه به دین خدا ایمان می آورند .

خداوند از پیامبر و مسلمانان می خواهد که به شکرانه این پیروزی ها خدا را سپاس و ستایش کنند .

* * *

پرسش :

- ۱- سوره مسد در باره کدام يك از دشمنان پیامبر سخن گفته است ؟
- ۲- سوره مسد در باره سرانجام این دشمن پیامبر چه می گوید ؟
- ۳- سوره نصر در باره کدام يك از پیروزی های مسلمانان است ؟
- ۴- خداوند در سوره نصر ، به شکرانه پیروزی مسلمانان ، از آنها چه

می خواهد ؟

با قرآن آشنا شویم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ بِهِ نَامُ خَدَاوْنِدْ بَخْشَنْدِه مَهْرَبَانِ .
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ بگو او خدای یگانه است .
 اللّٰهُ الصَّمَدُ خداوند بی نیاز است .
 لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ فرزند ندارد و فرزند کسی نیست .
 وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗوْ كُفُوًا اَحَدٌ و هیچ کس همانند و همتای او نیست .
 * * *

G تمرین اول : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنیید .

- ۱- قُلْ : □ نگو □ بگو
 ۲- هُوَ : □ تو □ او
 ۳- رَبِّ : □ پروردگار □ جهانیان
 ۴- فَلَقْ : □ غروب آفتاب □ سپیده صبح

G تمرین دوم : ترجمه کامل آیات سوره توحید را بنویسید .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ.....
 اللّٰهُ الصَّمَدُ
 لَمْ یَلِدْ وَ لَمْ یُولَدْ
 وَ لَمْ یَكُنْ لَهٗوْ كُفُوًا اَحَدٌ
 با قرآن آشنا شویم

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ

بگو ای کافران!

لَا أَعْبُدُ

نمی پرستم

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ

نمی پرستم آنچه را شما می پرستید .

* * *

همه پیامبران ، مردم را به پرستش خدای یگانه دعوت می کردند

و از پرستش غیر خدا باز می داشتند .

پرسش :

۱- سوره کوثر درباره کدام يك از نعمت های خداوند به پیامبر

سخن گفته است ؟

۲- در سوره کافرون ، خداوند از قول پیامبر ، به کافران چه می گوید ؟

۳- پیامبران مردم را به چه چیز دعوت می کردند و از چه چیز

باز می داشتند ؟

G تمرین : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنیید .

۱- کوثر : نعمت فراوان پاداش

۲- لَا أَعْبُدُ : نمی پرستم می پرستم

با قرآن آشنا شویم

این سوره درباره قبیله قریش است . پیامبر ما حضرت محمد صلی الله علیه و آله نیز از این قبیله بودند . قبیله قریش در سرزمین مکه زندگی می کردند . این سرزمین محل تولد پیامبر اکرم و ظهور اسلام است . از زمانی که حضرت ابراهیم به دستور خداوند ، خانه کعبه را

بنا کرد ، سرزمین مکه از قداست و احترام خاصی برخوردار شد . خداوند ، خانه کعبه و سرزمین مکه را از تمام خطرهای حفظ می نمود . از این رو وقتی که ابرهه می خواست کعبه را ویران کند ، خداوند با فرستادن پرندگان سپاه او را نابود کرد .

قبیله قریش در سرزمین مکه و در پناه کعبه ، با آرامش زندگی می کردند . آنها برای تجارت ، در تابستان به شام و در زمستان به یمن سفر می کردند و از این راه ثروت زیادی به دست می آوردند .

در این سوره ، خداوند نعمت های فراوان خود را به قریش یادآوری می کند و از آنها می خواهد که به شکرانه این نعمت ها پروردگار کعبه را عبادت کنند پروردگاری که به خاطر وجود پیامبر اکرم و خانه کعبه ، آنها را از گرسنگی و ترس نجات داد .

پرسش :

- ۱- قبیله قریش در چه سرزمینی زندگی می کرد ؟
- ۲- محل تولد پیامبر اکرم و ظهور اسلام کجاست ؟
- ۳- سرزمین مکه از چه زمانی قداست و احترام خاصی پیدا کرد ؟
- ۴- قبیله قریش برای تجارت به کجا سفر می کردند ؟
- ۵- خداوند در برابر نعمت های خود ، از قبیله قریش چه می خواهد ؟

با قرآن آشنا شویم

قَطْعاً	إِنَّ
بِأ	مَعَ
قَطْعاً بِأَسْخَتَى	إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ
قَطْعاً ، بِأَسْخَتَى آسَانَى اسْت .	إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

* * *

سختی و آسانی

شاخه خشکیده لرزان می شود

نوبت فصل زمستان می شود

خوب می دانند آری ، شاخه ها

بعد از این سرما ، بهاران می شود

کارهای مشکل و دوران سخت

عاقبت يك روز آسان می شود

سختی و آسانی و اوج و فرود

هر دوتا با هم نمایان می شود

این سخن حق است چون معنای آن

همنوا* با حکم قرآن می شود

علی رضا علیزاده

* همنوا : هم آواز ، هم صدا

پرسش :

- ۱- خداوند در سوره تین به چه چیزهایی سوگند یاد کرده است ؟
- ۲- يك داستان از سختی های پیامبر اکرم یا امامان معصوم بگویید و توضیح دهید که چگونه خداوند پاداش تلاش ها و سختی های آنها را داده است ؟

G تمرین اول : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- مَع :	☐ از	☐ با
۲- عُسْر :	☐ راحتی	☐ سختی
۳- یُسْر :	☐ آسانی	☐ دشواری

& تمرین دوم : شعر را حفظ کنید .

درس هشتم حرف های آسمانی

مرد بت پرست آهسته کفش هایش را پوشید و به اطراف نگاه کرد تا دشمنان پیامبر او را نبینند . او تصمیم گرفته بود در تاریکی شب به نزدیکی خانه پیامبر برود و صدای قرآن خواندن او را از نزدیک بشنود . وقتی از پیچ کوچه گذشت چند نفر از بت پرستان ثروتمند مگه را دید که با هم صحبت می کردند .

یکی از آنها می گفت : من شنیده ام بعضی از مردم شب ها برای شنیدن صدای محمد ، به نزدیکی خانه او می روند ، ما باید جلوی این کار را بگیریم .

دیگری می گفت : من تا حالا سه نفر را شلأ زده ام ، باز هم اگر ببینم کسی به آن جا رفته است سخت او را تنبیه می کنم !
آن مرد آرام آرام از آنها فاصله گرفت و بدون آن که او را ببینند در تاریکی شب ناپدید شد او می خواست هر طور شده در آن شب خود را به نزدیک خانه پیامبر برساند و سخنان او را با گوش خود بشنود .

از خانه پیامبر صدای دلنشینی به گوش می رسید . آنچه پیامبر می خواند مثل صدای جویبار لطیف بود . آن مرد چشم هایش را بست و خوب گوش کرد . حرف ها آن قدر زیبا و عمیق بود که او احساس کرد سخنان پیامبر او را به سوی آسمان می برد . با خودش گفت : هرگز يك انسان نمی تواند سخنانی این چنین بگوید !

چشم هایش را باز کرد و به آسمان خیره شد ، ماه می درخشید

و ستارگان چشمک می زدند . مرد بت پرست از جایش بلند شد و زیر لب گفت : با آن که براستی نمی دانم او پیامبر است یا نه ، اما این حرف ها چیزی جز حرف های آسمانی نیست !

ناگهان به یاد دوستان بت پرست خود افتاد ، به اطرافش نگاه کرد و در تاریکی کوچه ، سایه هایی را دید . با شنیدن آیات قرآنی ترسش فرو ریخته بود . بلند شد و به سوی سایه ها رفت . چند نفر با صورت های پوشیده در گوشه ای نشسته بودند . به طرف آنها رفت و گفت : شما این جا چه می کنید ؟ آیا شما هم برای شنیدن سخنان خدا از زبان محمدّ به این جا آمده اید ؟ !

صدایی در تاریکی به گوش رسید : آری ! صدای او را شنیدیم ، به همه خدایان سوگند که هرگز سخنی این چنین نشنیده ایم !

مرد بت پرست نزدیک تر رفت و پارچه روی صورت یکی از آنها را برداشت و او را شناخت . ناگهان هر دو به یکدیگر خیره شدند .

مرد بت پرست گفت : من از ترس شما پنهانی به این جا آمده ام .

دوستش گفت : ما هم پنهانی آمده ایم .

حالا چند مرد در کنار هم ایستاده بودند و از یکدیگر نمی ترسیدند . یکی از آنها گفت : دوستان آیا شما هم حقیقتی بزرگ را در سخنان محمدّ احساس می کنید ؟

همه با هم پاسخ دادند : آری !

پرسش :

- ۱- مرد بت پرست در تاریکی شب قصد انجام چه کاری را داشت ؟
- ۲- بت پرستان ثروتمندی را که او در راه دید با هم چه می گفتند ؟
- ۳- مرد بت پرست پس از شنیدن آیات قرآن از زبان پیامبر اکرم چه گفت ؟
- ۴- مردان بت پرست پس از شناختن یکدیگر در مورد آیاتی که از پیامبر شنیده بودند چه گفتند ؟

با قرآن آشنا شویم

از سوره همزه می آموزیم که مسخره کردن و عیب جویی گناه بزرگی است .

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ وای بر هر عیب جوی مسخره کننده !

بهترین هدیه

هوا گرم بود . بسیاری از مردم مدینه برای شنیدن سخنان پیامبر در مسجد جمع شده بودند . پیامبر اکرم از مردم خواسته بودند برای جنگی که در پیش است هر کس به هر اندازه که می تواند کمک کند . مردم از پیر و جوان آمده بودند تا کمک های خود را به پیامبر تقدیم کنند .

قیس از مسلمانان فقیر مدینه بود . او نیز دوست داشت در این کار شریک باشد ، ولی چیزی برای کمک کردن در خانه نداشت . پس از کمی فکر کردن ، چند خرمای نارس را در دستمال تمیزی پیچید و به

سوی مسجد به راه افتاد .

وقتی قیس به نزدیک مسجد رسید ، یکی از مردان ثروتمند مدینه او را دید و با تمسخر گفت : آهای قیس ! در دستمال چه داری ؟ طلا و جواهر آورده ای ؟ ! بعد هم با صدای بلند خندید .

همه به قیس نگاه کردند ، او از خجالت سرخ شده بود . در حالی که سرش را به زیر انداخته بود وارد مسجد شد و در گوشه ای نشست . پیامبر اکرم در کنار منبر نشسته بودند . مردم یکی یکی به نزد پیامبر می رفتند و هدیه های خود را به ایشان تقدیم می کردند .

قیس با خودش فکر کرد اگر من هدیه ام را به نزد پیامبر ببرم دیگران مرا مسخره خواهند کرد . او بسیار ناراحت بود . لحظه ها

به سختی می گذشت . ناگهان سایه پیامبر را بالای سرش احساس کرد بی اختیار از جای خود بلند شد و هدیه خود را به پیامبر داد .

همه به قیس نگاه می کردند . پیامبر به مردم نگاه کردند و فرمودند : هدیه قیس ، بهترین هدیه ها در نزد خداوند است . آنها که او را مسخره کردند ، گناه بزرگی انجام داده اند . خداوند مسخره کنندگان را دوست ندارد .

پرسش :

- ۱- چرا مردم مدینه در مسجد جمع شده بودند ؟
- ۲- قیس چه کسی بود و چرا ناراحت شده بود ؟
- ۳- چه کسی قیس را مسخره کرد و به او چه گفت ؟
- ۴- وقتی قیس هدیه خود را به پیامبر اکرم تقدیم کرد

ایشان چه فرمودند؟

۵- پیامبر اکرم درباره کسانی که قیس را مسخره کرده بودند چه فرمودند؟

& تمرین : سوره هُمَزَه را مانند نوار يك بار از رو و يك بار از حفظ بخوانید .

با قرآن آشنا شویم

سوره قارعه از برپایی قیامت سخن می گوید .

خداوند در این سوره می فرماید مردم در روز قیامت به دو گروه تقسیم می شوند .

گروه اول کسانی هستند که کارهای نیک کرده اند و زندگی بسیار شاد و خوبی در بهشت خواهند داشت .

گروه دوم کسانی هستند که کارهای نیک نکرده اند و در بهشت جای نخواهند داشت .

* * *

پرسش :

۱- سوره قارعه درباره چه چیزی سخن می گوید؟

۲- مردم در قیامت به چند دسته تقسیم می شوند و باهم چه تفاوتی دارند؟

& تمرین اول : سوره قارعه را مانند نوار يك بار از رو و يك بار از
حفظ بخوانید .

G تمرین دوم : در جای خالی کلمه مناسب بنویسید .
فَأَمَّا مَنْ مَوَازِيئُهُو فَهُوَ فِي عَيْشَةٍ

با قرآن آشنا شویم

فَمَنْ	پس هرکس
فَمَنْ يَعْمَلْ	پس هرکس انجام دهد
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ	به اندازه ذره ای
فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا	پس هرکس به اندازه ذره ای

کار خوب انجام دهد
يَرَهُو (پاداش) آن را می بیند .
وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا و هرکس به اندازه ذره ای

کار بد انجام دهد
يَرَهُو (پاداش) آن را می بیند .

* * *

& تمرین اوّل : سوره زلزال را مانند نوار يك بار از رو و يك بار از حفظ بخوانید .

G تمرین دوم : معنای صحیح کلمه ها را علامت بزنید .

۱- خَیْر : بد خوب

۲- شَرٌّ : بد خوب

با قرآن آشنا شویم

وَ اَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

ای پیامبر نعمت های خدا را بازگو کن

خداوند پیامبر را بسیار دوست داشت و به ایشان نعمت های بسیاری داده بود . در این سوره خداوند بعضی از نعمت های خود به پیامبر را یادآوری می کند و از ایشان می خواهد که به شکرانه این

نعمت ها از یتیمان و درماندگان دستگیری کند و همیشه یادآور این نعمت ها باشد .

* * *

بهترین نعمت

ای خدای بزرگ و بی همتا***خالق کوه و جنگل و دریا
روشنی ستارگان از توست***هم زمین و هم آسمان از توست

نعمتت ای خدا فراوان است***بهترین نعمت تو قرآن است
داده ای ، ای خدا به ما همه چیز***دوستت دارم ای خدای عزیز
مرتضی امیری
پرسش :

- ۱- « وَ أَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ » یعنی چه ؟
- ۲- سوره ضحی در باره چه چیزی سخن گفته است ؟
- ۳- خداوند از پیامبر می خواهد که به شکرانه نعمت هایی که به او داده است چه کند ؟

& تمرین اول : سوره ضحی را مانند نوار يك بار از رو

و يك بار از حفظ بخوانید .

& تمرین دوم : شعر را حفظ کنید .

صبح پیروزی

پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آٰلِهِ در مسجد نشسته بودند . مردی
صحرا نشین نفس زنان از راه رسید و نزد پیامبر آمد و با ناراحتی گفت :
ای پیامبر خدا ! عده ای در بیابانهای اطراف مدینه جمع شده اند و
می خواهند به مدینه حمله کنند .

پیامبر اکرم با دقت به حرف های آن مرد گوش کردند و پس از

لحظه ای فکر کردن فرمودند : به مردم بگویید در مسجد جمع شوند .
مسلمانان دست از کار کشیدند و دسته دسته به سوی مسجد به راه
افتادند .

پیامبر اکرم بر منبر رفتند و آنچه را که مرد صحرا نشین گفته بود
برای مردم تعریف کردند . گروهی از مردم با شنیدن این ماجرا ، خود را
برای جنگ آماده کردند . پیامبر در حالی که از آمادگی مسلمانان
شاد بودند ۸۰ نفر را برای جنگ فرستادند . این گروه از مسلمانان
نتوانستند دشمن را شکست دهند و پس از چند روز به مدینه بازگشتند .

مسلمانان چند بار دیگر نیز به جنگ با این گروه رفتند اما باز هم
بدون پیروزی به مدینه بازگشتند . پیامبر اکرم چند روزی صبر کردند
آنگاه حضرت علی علیه السلام را فراخواندند و به ایشان فرمودند :
اینک تو را برای جنگ به سوی آنها می فرستم !

حضرت علی علیه السلام و گروهی از مسلمانان آماده شدند تا
به سوی دشمن حرکت کنند . رسول خدا دست های خود را به سوی
آسمان بلند کرده و برای حضرت علی و همراهانش بسیار دعا کردند .

حضرت علی و همراهانش برای این که دشمن نتواند آنها را ببیند
راهی سخت و دشوار را انتخاب کردند . شب ها در زیر نور ماه حرکت
می کردند و روزها خود را پنهان می ساختند . يك شب به هنگام سپیده
صبح به نزدیکی دشمن رسیدند ، بر آنها حمله کردند و با یاری خداوند
پیروز شدند .

پیامبر اکرم در مدینه منتظر نتیجه جنگ بودند . در این حال

فرشته وحی ، سوره عادیات را بر پیامبر نازل کرد . پیامبر این سوره را در نماز صبح خواندند و فرمودند : فرشته وحی با آوردن این سوره ، پیروزی حضرت علی و سپاه او را به من مژده داد .

مسلمانان وقتی از زبان پیامبر نوید این پیروزی را شنیدند بسیار شادمان شدند . چند روز بیشتر نگذشت که همه مسلمانان برای استقبال از سپاه پیروز حضرت علی به بیرون شهر رفتند . رسول خدا وقتی حضرت علی را دیدند ، به ایشان فرمودند : خدا و رسول او از تو راضی هستند .

حضرت علی علیه السلام از شو دیدار پیامبر و پیروزی سپاه اسلام اشک می ریختند . آنگاه همه با خیالی راحت و دلی شاد به سوی مدینه بازگشتند .

پرسش :

- ۱- مرد صحرا نشین به پیامبر اکرم چه گفت ؟
- ۲- پیامبر اکرم پس از شنیدن سخنان مرد صحرا نشین چه کردند ؟
- ۳- چند نفر از مسلمانان برای جنگ از مدینه خارج شدند و نتیجه جنگ چه شد ؟
- ۴- پیامبر اکرم چه کسی را برای پیروزی کامل بر دشمنان ، به سوی آنها فرستادند ؟
- ۵- پیامبر اکرم همراه مردم برای استقبال چه کسانی از مدینه خارج شدند ؟
- ۶- پیامبر اکرم پس از دیدن حضرت علی به ایشان چه فرمودند ؟

با قرآن آشنا شویم

خداوند در سوره ماعون می فرماید مسلمانان واقعی کسانی هستند که یتیمان و نیازمندان را یاری می کنند و برای رضای خدا نماز خود را به خوبی می خوانند .

* * *

یاری نیازمندان

ابراهیم سایه مردی را دید که با کوله باری در زیر نور ماه پیش می رفت . از خود پرسید : این مرد کیست و در این وقت شب به کجا می رود ؟ ناگهان از پشت سر صدایی شنید ، برگشت و دوستش را دید .

آن دو پشت سر مردی که کوله بار بر دوش داشت ، به راه افتادند و با تعجب دیدند که بسته های نان و خرما را در مقابل خانه یتیمان و نیازمندان می گذارد .

آنچه ابراهیم و دوستش می دیدند ، برای آنها بسیار جالب بود . خیلی دوست داشتند بدانند این فرد کیست که در تاریکی شب

این چنین به یاری نیازمندان آمده است . خوب نگاه کردند ، ناگهان چهره نورانی امام هشتم را در تاریکی شب شناختند . آری آن مرد حضرت امام رضا علیه السلام بود .

ابراهیم به دوستش گفت : این شیوه همه امامان است که به دور از چشم دیگران به نیازمندان کمک می کنند .

دوست ابراهیم که از دیدن امام هشتم به هیجان آمده بود گفت :

پدر بزرگوار ایشان نیز همین طور بود . شب ها ، ناشناس به در خانه فقیران می رفت و غذا و پول برای آنها می برد ، به طوری که آنها نمی دانستند چه کسی این کار را انجام می دهد . این راز بزرگ پس از شهادت ایشان برای مردم روشن شد .

آری آن شب ابراهیم و دوستش با چشمان خود دیدند که امام رضا علیه السلام مانند پدران بزرگوار خود چگونه در شب تاریک دور از چشم مردم به یاری نیازمندان و محرومان می روند .

پرسش :

- ۱- ابراهیم و دوستش پشت سر چه کسی به راه افتادند ؟
- ۲- آن مرد در شب تاریک برای چه کاری از خانه بیرون آمده بود ؟
- ۳- وقتی که ابراهیم و دوستش ، آن مرد را شناختند ، چه گفتند ؟